

ธรรมาภิบาลในฐานะปัจจัยสภาพแวดล้อมสู่ความสำเร็จในการบริหารจัดการ:
บทตรวจสอบระหว่างประเทศ
Good Governance as an Environmental Factor to Successful Management:
Cross Countries Investigation

ตาบทิพย์ ไกรพรศักดิ์¹

Tabthip Kraipornsak²

บทคัดย่อ

ธรรมาภิบาลที่ดี (Good Governance) เป็นปัจจัยแวดล้อมที่สำคัญอย่างหนึ่งทั้งในระดับองค์กรธุรกิจหรือในระดับประเทศ ที่จะช่วยส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จในการพัฒนาธุรกิจและประเทศได้เป็นอย่างดี ในขณะที่ผลของความสำเร็จในการพัฒนามาตรวัดจากระดับรายได้ต่อหัว การศึกษานี้ต้องการวิเคราะห์ถึงบทบาทและความสำคัญของการมีธรรมาภิบาล โดยใช้ฐานข้อมูลดัชนีระดับธรรมาภิบาลของประเทศต่างๆที่ธนาคารโลกได้สร้างและเผยแพร่ไว้ ซึ่งในการศึกษานี้ได้จัดแบ่งประเทศออกเป็น 6 กลุ่ม ตามความหลากหลายด้านความเป็นธรรมาภิบาลที่ดี ได้แก่ ด้านฐานะทางเศรษฐกิจ สภาพภูมิศาสตร์ และประชากร ผลของการศึกษาพบความสัมพันธ์ของระดับความดีของธรรมาภิบาลที่ดีอย่างชัดเจน

Abstract

Good governance is one of the important environmental factors at both the national and the organizational levels that can contribute to the success of business and the country development. The success of the countries' development was proxied by income or GDP per head. This paper is aimed to analyze the role of good governance by using data base of governance index constructed by the World Bank. This study classified countries into six groups following their levels of good governance indices, economic status, geographic condition, and population. The study found consistency of the levels of good governance indices and the degree of successful development of the countries.

Key Word: การวิเคราะห์ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอกตามแนวทาง PESTLE, ธรรมาภิบาล, ความสำเร็จในการบริหารจัดการ, PESTLE Analysis, Good Governance, Successful Management

E-mail address: fbusttk@ku.ac.th, fbusttk@gmail.com

¹ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 50 ถ. พหลโยธิน เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10903 e-mail: fbusttk@ku.ac.th; fbusttk@gmail.com

² Faculty of Business Administration, Kasetsart University, Bangkok 10903, e-mail: fbusttk@ku.ac.th; fbusttk@gmail.com

บทนำ: ความสำคัญของการมีธรรมาภิบาลที่ดี

ธรรมาภิบาลที่ดียอมทำให้องค์กรได้รับประโยชน์ หรือควรที่จะคาดหวังผลที่ดีจากการมีธรรมาภิบาลที่ดีในหลายประการ อาทิ เพิ่มศักยภาพในการสร้างสมรรถภาพการแข่งขัน (Competitiveness) แก่องค์กรทั้งระดับประเทศและระดับโลก เพิ่มโอกาสในการเข้าสู่ตลาดการลงทุนของโลก (Accessibility to Global Capital Markets) และยังเป็นโอกาสในการเสาะหาพันธมิตรทางธุรกิจได้ง่ายขึ้น (Tangsupvattana 2010)

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ที่จะทบทวนถึงบทบาทและความสำคัญของการมีธรรมาภิบาลที่ดี โดยได้ทำการสำรวจเพื่อตรวจสอบและยืนยันผลจากการมีธรรมาภิบาลที่ดี ที่จะสามารถส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการพัฒนาองค์กรหรือพัฒนาประเทศในท้ายที่สุดด้วย อย่างไรก็ตาม เรื่องธรรมาภิบาลนั้นค่อนข้างเป็นนามธรรมหรือจับต้องได้ยาก การศึกษานี้ได้ค้นคว้า หาประจักษ์พยาน ให้สามารถแสดงผลเพื่อยืนยันข้อสรุปที่เป็นรูปธรรมมากขึ้น โดยใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูลที่ทางธนาคารโลก (Macroeconomic and Growth Team, www.worldbank.org) ได้จัดสร้างดัชนีที่เกี่ยวข้องกับธรรมาภิบาล (Good Governance) ของประเทศต่างๆไว้ เพื่อนำมาวิเคราะห์หาคำตอบให้เห็นถึงความเกี่ยวข้องเชื่อมโยงระหว่างธรรมาภิบาลที่ดีกับความสัมฤทธิ์ผลของการบริหารจัดการ ซึ่งในการศึกษานี้หมายถึงความสำเร็จในการพัฒนาของประเทศ

หลักการธรรมาภิบาลที่ดีกับสภาพแวดล้อมทางธุรกิจ

สภาพแวดล้อมภายนอกองค์กรทางธุรกิจโดยรวมจะเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับประเด็นหลากหลาย โดยมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องหลักๆ คือ เศรษฐกิจ วัฒนธรรม สังคม การเมือง เทคโนโลยี และโครงสร้างด้านกฎหมายของแต่ละประเทศมีความแตกต่างกัน รวมทั้งด้านภาษาที่อาจจะเป็นอุปสรรคในการติดต่อสื่อสาร ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

ในส่วนของธรรมาภิบาล (Good Governance) ในความหมายอย่างกว้างจะหมายถึง การประสานกันระหว่างระบบในสังคมกับสถาบัน ดังนั้นจึงมีความเกี่ยวข้องกันในหลายภาคส่วนทั้งในด้านวัฒนธรรม เศรษฐกิจ การเมือง สังคม และมนุษยธรรม โดยมีวัตถุประสงค์หลักในการกระบวนกรดูแลสังคมและการตัดสินใจอย่างเป็นธรรม นอกจากนี้แล้วธรรมาภิบาลที่ดี จะช่วยให้การบริหารชุมชนอยู่ภายใต้การนำที่ดี หลักการสำคัญของการสร้างกติกาสังคมที่จะนำมาซึ่งการสร้างธรรมาภิบาลที่ดีให้เกิดขึ้น โดยทั่วไปมีหลักการที่สำคัญสรุปรวม 8 ประการคือ หนึ่ง ความโปร่งใส (Transparency) สอง ความสามารถตรวจสอบได้ (Accountability) สาม การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน (Participation) สี่ ความรับผิดชอบ (Responsiveness) ห้า กฎระเบียบ (Rule of Law) หก มุ่งเน้นการตกลงร่วมกัน (Consensus Oriented) เจ็ด ความเท่าเทียม (Equity and Inclusiveness) และ แปด ประสิทธิภาพและประสิทธิผล (Effectiveness and Efficiency) (United Nation ESCAP 2002, 2004)

สำหรับบทบาทของธรรมาภิบาลในภาพรวม ที่มีต่อการเจริญเติบโต (การขยายตัวของผลผลิต) และการกระจายรายได้ของประเทศนั้น Khan (2009) เชื่อว่า ธรรมาภิบาลสามารถมีผลต่อการเจริญเติบโตและการกระจายรายได้ด้วยการปฏิรูประบบธรรมาภิบาลของประเทศจะช่วยให้เกิดการได้มาซึ่งการปรับประสิทธิภาพของตลาดให้ดีขึ้น ในขณะที่การมีธรรมาภิบาลที่มีลักษณะเอนเอียงต่อการส่งเสริมให้เกิดความเท่าเทียมกันและก็จะช่วยให้เกิดความมีประสิทธิภาพในการให้บริการและกระจายไปสู่ผู้มีรายได้น้อยได้ดีมากขึ้นด้วย อย่างไรก็ตามในด้านการส่งเสริมให้เกิดการเจริญเติบโตนั้นพบว่า ยังเป็นที่ถกเถียงไม่เป็นที่ยุติ เนื่องจากยังไม่มีทฤษฎีรองรับที่ชัดเจนและผลการวิจัยเชิงประจักษ์ก็ยังพบว่าไม่ได้ข้อสรุปชัดเจนนัก ผลวิจัยยังไม่แน่นอน ขึ้นอยู่กับภูมิภาค ประเทศ และระยะเวลาที่ศึกษา ที่แปรเปลี่ยนไปด้วย

ในอีกมุมมองหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับธรรมาภิบาลในยุคของโลกาภิวัตน์ ได้ชี้ให้เห็นว่า ภายใต้กระบวนการโลกาภิวัตน์ที่เกิดขึ้น ประเทศจำเป็นต้องคำนึงถึงเงื่อนไขที่สำคัญและจำเป็นเกี่ยวกับการที่ต้องมีธรรมาภิบาลและการมีส่วนรับผิดชอบต่อสังคมมากยิ่งขึ้นตามไปด้วย เอก ดั่งทรัพย์วัฒนา (2010) ได้ศึกษาและวิเคราะห์พบว่า การเคลื่อนย้ายการลงทุนจากต่างประเทศหรือบรรษัทต่างชาติจำนวนมากเข้าสู่ประเทศไทยและประเทศอื่นๆนั้น มีแนวโน้มที่จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง การปรับตัวและเกิดผลกระทบต่อเศรษฐกิจไทยได้ทั้งในทางบวกและทางลบ จำเป็นที่ประเทศไทยหรือประเทศผู้รับการลงทุนจากต่างประเทศต้องเตรียมปรับตัวรองรับการเปลี่ยนแปลงนี้ ที่สำคัญอย่างหนึ่งคือ การมีบรรษัทภิบาลที่ดีจะช่วยเสริมให้การลงทุนจากต่างประเทศภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์นี้เกิดประโยชน์สูงสุดได้ด้วย

วิธีการศึกษา ข้อมูล และวิเคราะห์ผล

การศึกษานี้ได้ดำเนินการยึดหลักแนวคิดตามกรอบแนวทางเทคนิคการวิเคราะห์ที่เรียกว่า PESTLE Analysis โดยให้มีความสอดคล้องกับฐานข้อมูลดัชนีธรรมาภิบาลที่ได้นำมาใช้ในการวิเคราะห์ครั้งนี้ ที่ได้กล่าวถึงในรายละเอียดต่อไป ทั้งนี้เป็นการศึกษาภาพรวมในระดับประเทศแทนระดับองค์กร และศึกษาความสอดคล้องของผลสำเร็จในการพัฒนาระดับการมีธรรมาภิบาลที่ดี ในฐานะที่เป็นปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอกของการบริหารจัดการที่ดี

การศึกษานี้ได้ดำเนินการคัดเลือกตัวแปรธรรมาภิบาลต่างๆ จำนวน 6 ด้านดังรายละเอียดข้างล่างนี้ ให้มีความสอดคล้องกับเทคนิคการวิเคราะห์ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอกที่สำคัญ (ตามหลักการวิเคราะห์ PESTLE) เพื่อใช้ในการวิเคราะห์เปรียบเทียบ อันได้แก่

1. ปัจจัยทางการเมือง (Political factor) อาทิ การเมืองในประเทศ การเมืองต่างประเทศ ระบบภาษี และภาษี ตลอดจนแรงกดดันทางการเมือง การลอบบี้ เป็นต้น
2. สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการเศรษฐกิจ (Economic factor) อาทิ เงินเฟ้อ การว่างงาน การค้าระหว่างประเทศ นโยบายการเงิน การคลัง การเปิดเสรีการค้า และโลกาภิวัตน์ เป็นต้น
3. ปัจจัยทางสังคม (Social factor) อันได้แก่ โครงสร้างและจำนวนประชากร อายุ เพศ ครักเรือน การศึกษา การสาธารณสุข การกระจายรายได้ การรับผิดชอบต่อสังคมและจริยธรรมของภาคธุรกิจ
4. ปัจจัยแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยี (Technology) อาทิ เทคโนโลยีทางการสื่อสาร คมนาคม แหล่งพลังงานใหม่ๆ เทคโนโลยีจุลภาค เทคโนโลยีชีวภาพ เป็นต้น ซึ่งจะมีผลต่อความสัมพันธ์ขององค์กรนั้นๆ
5. ปัจจัยแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับกฎระเบียบต่างๆ (Legal และ Legislative factor) เช่น กฎหมายการจ้างงาน การปกป้องคุ้มครองด้านสุขภาพ กฎหมายว่าด้วยองค์กรธุรกิจต่างๆ
6. ปัจจัยทางสิ่งแวดล้อม (Eco-environmental factor) อาทิ การบริโภคพลังงานและภาวะโลกร้อน มลภาวะ พลังงานนิวเคลียร์ การพัฒนาที่ยั่งยืนต่างๆ เป็นต้น

สาเหตุที่การศึกษานี้ไม่ใช้ข้อมูลด้วยแบบสอบถาม หรือการสัมภาษณ์ เนื่องจากปัญหาสำคัญคือ ข้อมูลหรือคำตอบที่จะได้รับไม่น่าเชื่อถือ เนื่องจากคำถามที่เกี่ยวกับปัจจัยด้านการมีธรรมาภิบาลที่ดีเหล่านี้ ตามปกติจะไม่มีผู้ใดหรือหน่วยงานหรือธุรกิจใดได้ทำการสังเกต บันทึก จดจำ หรือผู้ถูกสัมภาษณ์หรือผู้ให้คำตอบอาจจะให้คำตอบที่เอนเอียง ไม่ตรงกับสิ่งที่ตนทราบ อันเนื่องมาจากไม่ต้องการให้ได้ทราบถึงความลับหรือจุดอ่อนของตนเอง และที่สำคัญที่สุดอย่างหนึ่ง ก็คือ เรื่องที่เกี่ยวข้องกับสิ่งเหล่านี้ เป็นสิ่งที่ผู้ตอบหรือผู้ถูกสัมภาษณ์อาจไม่ทราบหรือ

แม้แต่ไม่ได้ให้ความสนใจอีกด้วย ดังนั้นคำตอบที่ได้จะอิงอยู่บนวิจารณ์ญาณหรือดุลยพินิจของตนมากกว่าสิ่งที่เกิดขึ้นจริง

ในการศึกษานี้ เป็นการศึกษาโดยใช้ภาพรวมของประเทศต่างๆ จากฐานข้อมูลดัชนีด้านธรรมาภิบาล (Good Governance) ของธนาคารโลก (กล่าวเบื้องต้นในบทนำแล้ว) ที่ได้ทำการศึกษาและจัดทำเป็นดัชนีที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการมีธรรมาภิบาลที่ดีในด้านต่างๆ การศึกษานี้นำข้อมูลดังกล่าวมาใช้เพื่อวิเคราะห์ว่า ปัจจัยที่เกี่ยวข้องของจำนวนทั้งสิ้น 6 กลุ่มปัจจัยที่ได้กล่าวถึงตามรายนามข้างล่างนี้ มีความสอดคล้องหรือได้เอื้ออำนวยต่อความสำเร็จในการพัฒนาประเทศต่างๆกันมากน้อยเพียงใด หรือไม่ ทั้งนี้เปรียบเทียบให้ประเทศหนึ่งๆ เสมือนเป็นองค์กรธุรกิจ การมีระดับธรรมาภิบาลแต่ละด้านนั้นๆ จะมีส่วนสอดคล้องกับระดับของความสำเร็จในการพัฒนาประเทศอย่างไร หรือไม่ ทั้งนี้ใช้รายได้เฉลี่ยต่อหัวของประเทศนั้นๆ เป็นดัชนีตัวแทนที่สะท้อนให้เห็นถึงความสำเร็จของการพัฒนา โดยนำมาตรวจสอบความสอดคล้องกับปัจจัยแวดล้อมที่สำคัญของแต่ละกลุ่มปัจจัย ปัจจัยกลุ่มต่างๆที่เกี่ยวข้องและมีข้อมูลอยู่ที่ใช้ในการวิเคราะห์เหล่านี้ ได้แก่

1. ขนาดการเปิดประเทศสู่การค้าระหว่างประเทศ (วัดจากสัดส่วนของมูลค่านำเข้าและส่งออกต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศ) ระดับของการเปิดประเทศมากก็จะต้องเผชิญกับวัฒนธรรมและการแข่งขันที่มากหลากหลายตามไปด้วย
2. ปัจจัยความมีเสถียรภาพทางการเมือง (เป็นดัชนีตัวที่หนึ่งของดัชนีธรรมาภิบาล ตามฐานข้อมูลดัชนีที่ธนาคารโลกสร้างขึ้นมีค่าระหว่าง -2.5 ถึง 2.5)
3. สภาพการคอร์รัปชัน (เป็นดัชนีตัวที่สองของระดับธรรมาภิบาล ตามฐานข้อมูลดัชนีที่ธนาคารโลกสร้างขึ้น มีค่าระหว่าง -2.5 ถึง 2.5)
4. กฎระเบียบและกฎหมาย (เป็นดัชนีตัวที่สามของระดับธรรมาภิบาล ตามฐานข้อมูลดัชนีที่ธนาคารโลกสร้างขึ้น มีค่าระหว่าง -2.5 ถึง 2.5)
5. สิทธิในการออกเสียง ความโปร่งใสและการตรวจสอบได้ (เป็นดัชนีตัวที่สี่ของระดับธรรมาภิบาล ตามฐานข้อมูลดัชนีที่ธนาคารโลกสร้างขึ้น มีค่าระหว่าง -2.5 ถึง 2.5)
6. ขนาดของประชากร (หน่วยเป็นล้านคน) หากประเทศใดมีประชากรจำนวนมาก ก็จะเป็นอุปสรรคต่อ การควบคุมดูแลให้เกิดมีธรรมาภิบาลที่ดีได้ยากเช่นกัน จัดเป็นสภาพแวดล้อมภายนอกขององค์กรที่สำคัญอีกตัวหนึ่ง

สำหรับรายละเอียดของฐานข้อมูลดัชนีธรรมาภิบาล ที่ธนาคารโลกได้จัดทำขึ้นนี้ อยู่ภายใต้ Worldwide Governance Indicators (WGI) research project มีความครอบคลุมประเทศต่างๆในโลกจำนวน 212 ประเทศ สำหรับการศึกษาได้คัดเลือกประเทศขึ้นมาจากฐานข้อมูลโดยการจัดเป็นกลุ่มตามลักษณะความคล้ายคลึงกันของระดับรายได้และภาคภูมิศาสตร์ที่ตั้ง

จากการคัดเลือกข้างต้นนี้ ภาพในเบื้องต้นพบว่า ตัวอย่างประเทศที่ได้เหล่านี้ มีการกระจายตัวครอบคลุมอยู่ทั่วโลก แบ่งออกได้เป็น 6 (กลุ่ม) ประเทศ ทั้งนี้ทำให้ได้ภาพประเทศตัวอย่างในการศึกษาที่หลากหลายและแตกต่างกันเป็นกลุ่มๆ ตามฐานะทางเศรษฐกิจ สภาพภูมิศาสตร์ และ ประชากร ข้อมูลที่ใช้เป็นปี 2008 ซึ่งเป็นปีล่าสุดที่มีอยู่ในขณะปัจจุบัน โดยประเทศเหล่านี้ ได้แก่

1. ประเทศกลุ่มอุตสาหกรรม (OECD) ที่มีรายได้ต่อหัวสูงที่สุด 10 ประเทศแรกในกลุ่ม อันได้แก่ ลักเซมเบิร์ก นอร์เวย์ สวิตเซอร์แลนด์ ไอร์แลนด์ เดนมาร์ก ไชล์แลนด์ เนเธอร์แลนด์ สวีเดน ฟินแลนด์ และออสเตรเลีย

2. ประเทศในกลุ่มอุตสาหกรรมอื่นๆใน OECD อีก 18 ประเทศ ได้แก่ ออสเตรเลีย สหรัฐอเมริกา เบลเยียม ฝรั่งเศส เยอรมนี สหราชอาณาจักร แคนาดา อิตาลี สเปน กรีซ นิวซีแลนด์ ไชปรัส ปอร์ตุเกส สาธารณรัฐเชค สาธารณรัฐสโลวัก ฮังการี โปแลนด์ เม็กซิโก
- 3 ประเทศหรือมลรัฐในกลุ่มเอเชียตะวันออก ได้แก่ มาเก๊า ญี่ปุ่น ฮองกง เกาหลีใต้ และมองโกเลีย
4. ประเทศในกลุ่มเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ได้แก่ สิงคโปร์ บรูไน มาเลเซีย อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ เวียดนาม ลาว กัมพูชา และพม่า (ยกเว้น ประเทศไทยและจีน)
5. ประเทศจีน แยกออกมาเนื่องจากเป็นประเทศที่ใหญ่มาก กล่าวคือมีประชากรมากแตกต่างจากประเทศใดๆ
- 6 ประเทศไทย แยกออกมาเพื่อศึกษาผลเป็นการเฉพาะในฐานะประเทศที่ศึกษา

ตัวเลขของดัชนีธรรมาภิบาลด้านต่างๆในฐานข้อมูล (ปัจจัยที่ 2 - 4) ที่ธนาคารโลกสร้างขึ้นนั้น มีขนาดเรียงตามลำดับ จากค่า -2.5 ถึง 2.5 ทั้งนี้ค่าที่สูงกว่า ก็ะหมายถึงการที่มีผลของการมีธรรมาภิบาลในด้านนั้นๆดีกว่าหรือสูงกว่ำนั่นเอง

การวิเคราะห์ในการศึกษาครั้งนี้ ดำเนินการด้วยการเปรียบเทียบ จัดลำดับของผลสำเร็จของการบริหารการพัฒนาของประเทศต่างๆ จากประเทศที่มีรายได้ต่อหัวสูงที่สุด(ความสำเร็จสูง) ลดหลั่นลงไปถึงต่ำที่สุด จากนั้นก็จะวิเคราะห์ดูว่า ดัชนีของการมีธรรมาภิบาลที่ดี รวมถึงระดับของการเปิดประเทศ และขนาดของประชากรของแต่ละประเทศเหล่านั้นเป็นอย่างไร เป็นไปตามที่คาดหวังอย่างไร หรือไม่ ตามที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบโดยสรุป พบดังนี้ว่า

1. ด้านธรรมาภิบาล

1.1 ประเทศที่ถูกจัดรวมในกลุ่มเดียวกันในที่นี้ พบว่ามีความคล้ายคลึงกันมากในตัวแปรปัจจัยต่างๆทั้งหมด ตัวแปร (ดูTable 1) กล่าวคือพบว่า ค่าของทุกตัวแปรของแต่ละประเทศในกลุ่มประเทศเดียวกัน มีขนาดของ Z score ที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ (ในระดับนัยสำคัญทางสถิติ 5% หรือมีค่าต่ำกว่า 1.96) จะเห็นว่า ค่าสถิติ Z มีค่าสูงกว่า 1.96 เพียงไม่กี่รายการ และแต่ละประเทศในกลุ่มเดียวกัน มีค่า Z Score ที่ใกล้เคียงกันมาก จึงสรุปได้ว่า การจัดกลุ่มประเทศ สำหรับตัวแปรทั้งหมดในการศึกษานี้ มีความเหมาะสมมากพอควร (ตัวพิมพ์หนา (bolded) หมายถึง มีความแตกต่างจากประเทศอื่นๆอย่างมีนัยสำคัญ)

1.2 เมื่อยึดรายได้เป็นหลักและจัดเรียงจากค่าสูงขึ้นไปหาต่ำกว่า และพิจารณาค่าของตัวแปรอื่นๆทั้งหมด ตัวแปรนั้น พบได้ว่าปัจจัยทุกตัวก็มีค่าเรียงลำดับจากสูงไปหาต่ำเช่นกัน ซึ่งแสดงความสอดคล้องกันระหว่างขนาดของตัวแปรการมีธรรมาภิบาลที่ดีกับความสำเร็จในการจัดการบริหารประเทศ ทั้งนี้พบว่าขนาดการเปิดประเทศ และจำนวนประชากรยังไม่มีความชัดเจนหรือเรียงค่าสลับไปมา (ดูTable 2 และส่วนที่ไม่เรียงลำดับแสดงด้วยตัวหนาและเอียง)

Table 1 Z-Statistic of significant difference of each index (factor)

1.1 The top ten richest OECD countries

ประเทศ	ลำดับของ รายได้ต่อหัว	รายได้ต่อหัว Per capita GDP	ขนาดการ เปิดประเทศ Openess	เสถียรภาพ การเมือง Political Stability	การคอร์รัปชัน Control Corruption	กฎหมาย กฎระเบียบ Rule of Law	สิทธิและเสียง ตรวจสอบได้ Voice Accountability	ขนาด ประชากร Number Population
LUXEMBOURG	1	2.2024	0.1230	1.7770	-0.3656	-0.6991	0.5213	-1.2399
NORWAY	2	1.3928	-1.1818	0.6356	-1.0318	1.3511	1.0344	-0.3183
SWITZERLAND	3	-0.0617	0.0789	0.0470	0.2271	-0.0202	-0.3153	0.2975
IRELAND	4	-0.1015	-0.1186	-0.3621	-1.5826	-1.7095	-1.1678	-0.3850
DENMARK	5	-0.1424	-0.6721	-1.2968	0.9808	0.7483	0.1843	-0.1616
ICELAND	6	-0.6111	-0.4750	0.0062	0.9716	0.6017	-0.3875	-1.2767
NETHERLANDS	7	-0.6223	2.5532	-1.5533	0.4004	-1.4532	1.0080	2.1943
SWEDEN	8	-0.6350	-0.2209	-0.5507	0.5917	0.4722	1.0330	0.6398
FINLAND	9	-0.6827	-0.4435	0.8323	1.0886	-0.0057	0.0684	-0.2014
AUSTRIA	10	-0.7384	0.3570	0.4654	-1.2814	0.7111	-1.9843	0.4511

1.2 Other OECD countries

ประเทศ	ลำดับของ รายได้ต่อหัว	รายได้ต่อหัว Per capita GDP	ขนาดการ เปิดประเทศ Openess	เสถียรภาพ การเมือง Political Stability	การคอร์รัปชัน Control Corruption	กฎหมาย กฎระเบียบ Rule of Law	สิทธิและเสียง ตรวจสอบได้ Voice Accountability	ขนาด ประชากร Number Population
AUSTRALIA	11	1.1917	-0.7602	0.9699	1.2467	1.0336	0.8406	-0.2135
UNITED STATES	12	1.1313	-1.0332	-0.1133	0.6198	0.8503	0.0881	8.8856
BELGIUM	13	1.1135	2.4860	-0.0786	0.3642	0.4465	0.8710	-0.5569
FRANCE	14	1.0745	-0.5924	-0.1352	0.4731	0.4692	0.4661	1.0957
GERMANY	15	0.9578	-0.0012	0.9710	0.9153	0.9673	0.7503	1.7425
UNITED KINGDOM	16	0.8510	-0.6792	-0.1778	0.9060	0.9084	0.7310	1.0748
CANADA	17	0.7692	-0.2426	0.8730	1.2464	1.0976	1.0298	0.1708
ITALY	18	0.4816	-0.5419	-0.5144	-1.2215	-1.0168	-0.4076	1.0251
SPAIN	19	0.2416	-0.6282	-1.5092	0.1470	0.0970	0.0885	0.5653
GREECE	20	-0.0254	-0.8683	-0.7305	-1.2563	-0.5226	-0.6564	-0.5397
NEW ZEALAND	21	-0.1129	-0.4972	1.1643	1.6241	1.1680	1.1906	-0.7641
CYPRUS	22	-0.5751	-0.2991	-0.2769	-0.0377	-0.0996	-0.3098	-0.8737
PORTUGAL	23	-0.7138	-0.2750	0.9152	0.0153	-0.1125	0.2953	-0.5595
CZECH REPUBLIC	24	-0.8746	1.2678	0.6502	-0.9142	-0.3837	-0.2110	-0.5658
SLOVAKIA (Slovak Republic)	25	-1.1216	1.6361	0.6202	-0.8281	-0.8883	-0.6143	-0.7275
HUNGARY	26	-1.2882	1.4224	-0.1253	-0.6749	-0.4154	-0.2843	-0.5784
POLAND	27	-1.4108	-0.0128	0.3290	-0.9002	-0.9246	-0.7182	0.3256
MEXICO	28	-1.6899	-0.3797	-2.8301	-1.7248	-2.6750	-3.1503	2.5217

1.3 East Asia

ประเทศ	ลำดับของ รายได้ต่อหัว	รายได้ต่อหัว Income Per capita GDP	ขนาดการ เปิดประเทศ Openess	เสถียรภาพ การเมือง Political Stability	การคอร์รัปชัน Control Corruption	กฎหมาย กฎระเบียบ Rule of Law	สิทธิและเสียง ตรวจสอบได้ Voice Accountability	ขนาด ประชากร Number Population
MACAO	1	0.9342	-0.6982	-0.5658	-0.6211	-0.3358	-1.0695	-0.6776
JAPAN	2	0.7490	-0.7335	0.8448	0.6669	0.7928	1.4739	1.6665
HONG KONG	3	0.2788	1.6947	1.2964	1.2998	0.9836	0.0237	-0.5587
KOREA Rep.	4	-0.4500	-0.2762	-0.7128	-0.1369	0.0712	0.3296	0.2086
MONGOLIA	5	-1.5120	0.0151	-0.8796	-1.2089	-1.5120	-0.7583	-0.6388

1.4 Southeast Asia excluding Thailand and People Republic of China

ประเทศ	ลำดับของ รายได้ต่อหัว	รายได้ต่อหัว Income Per capita GDP	ขนาดการ เปิดประเทศ Openess	เสถียรภาพ การเมือง Political Stability	การคอร์รัปชัน Control Corruption	กฎหมาย กฎระเบียบ Rule of Law	สิทธิและเสียง ตรวจสอบได้ Voice Accountability	ขนาด ประชากร Number Population
SINGAPORE	1	2.0322	2.2132	0.4261	2.2214	1.9929	0.7822	-0.7063
BRUNEI (Darussalam)	2	1.4154	-0.0745	1.3042	0.7097	0.7733	-0.0244	-0.7673
MALAYSIA	3	-0.1260	0.4967	-0.7728	0.4113	0.7499	0.5453	-0.4025
INDONESIA	4	-0.4790	-0.7503	-1.9049	-0.2350	-0.4010	1.1385	2.3573
PHILIPPINES	5	-0.5079	-0.6179	-2.3162	-0.3206	-0.2335	1.0624	0.4662
VIETNAM	6	-0.5644	0.2667	-0.5872	-0.3320	-0.1736	-0.8643	0.4095
LAOS (PDR)	7	-0.5797	-0.4942	-0.9141	-0.7168	-0.6480	-0.9860	-0.6876
CAMBODIA	8	-0.5929	0.2048	-1.1732	-0.6453	-0.8292	0.0616	-0.5711
MYANMAR	9	-0.5977	-1.2443	-2.4643	-1.0928	-1.2308	-1.7153	-0.0982

ที่มา World Bank index and Author's calculation

Table 2 Average value of index (factor) of six countries

ประเทศ	ลำดับของ รายได้ต่อหัว	รายได้ต่อหัว (US \$) Income Per capita GDP	ขนาดการ เปิดประเทศ Openess	เสถียรภาพ การเมือง Political Stability	การคอร์รัปชัน Control Corruption	กฎหมาย กฎระเบียบ Rule of Law	สิทธิและเสียง ตรวจสอบได้ Voice Accountability	ขนาด ประชากร Number Population
OECD 10	1	65,302.15	0.7729	1.2202	2.1045	1.8663	1.4713	6.2483
OECD อื่นๆ	2	32,077.55	0.7316	0.6429	1.0685	1.0940	1.0927	28.0062
เอเชียตะวันออก	3	26,369.03	1.2905	0.6488	0.5838	0.7310	0.4802	37.2895
เอเชียตะวันออกเฉียงใต้	4	8,995.45	1.3021	-0.1405	-0.3564	-0.2565	-0.9818	56.3479
ประเทศไทย	5	3,868.63	1.3599	-1.1877	-0.3844	-0.0305	-0.5575	67.3864
ประเทศจีน	6	3,263.47	0.5925	-0.3170	-0.4379	-0.3331	-1.7236	1,325.6400

ที่มา World Bank index และจากการคำนวณของผู้เขียน

2. สภาพแวดล้อมภายนอก

2.1 อย่างไรก็ตาม มีข้อสังเกตที่ค่อนข้างชัดเจน จาก Table 2 ว่า ตัวแปรขนาดการเปิดประเทศพบความไม่ชัดเจนหรือไม่สอดคล้องกับรายได้ต่อหัวมากนัก แต่กลับจะตรงกันข้ามกับระดับรายได้ (ยกเว้นประเทศจีน) หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือ การเปิดประเทศมาก มีแนวโน้มของความล้มเหลวของการบริหารจัดการต่ำ อาจกล่าวได้ว่า ขนาดของประเทศที่มีประชากรมากจะบริหารจัดการได้ยากกว่า

2.2 การมีประชากรมากหรือน้อยมีความสอดคล้องในทิศทางที่ตรงข้ามกับความสำเร็จของการพัฒนา กล่าวคือประเทศที่มีขนาดใหญ่(คิดจากจำนวนประชากร) น่าจะทำให้ประเทศยากที่จะประสบผลสำเร็จในการพัฒนา

3. สภาพภูมิศาสตร์

3.1 กรณีกลุ่มประเทศเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ที่ได้รวมเอาประเทศสิงคโปร์เข้าไว้ด้วย) อาจจะเป็นสาเหตุทำให้ผลการวิเคราะห์(Table 2) โดยเฉพาะเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มีความไม่สอดคล้องเรียงตามลำดับ สำหรับตัวแปรบางตัว เช่น กฎหมายและกฎระเบียบ และขนาดของการเปิดประเทศ การศึกษานี้จึงได้ทดลองจัดแยกประเทศสิงคโปร์ออกมาจากกลุ่มประเทศเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เพราะสิงคโปร์เป็นประเทศเล็กๆในกลุ่มนี้ แต่มีความสำเร็จสูงมาก แตกต่างจากประเทศอื่นๆในกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญ และจากการแยกประเทศสิงคโปร์ออกมา (Table 3) การศึกษาพบว่าไม่ได้เกิดความสอดคล้องที่ดีกว่าการเปรียบเทียบในTable 2 ก่อนหน้านี้

Table 3 Average value of index (variable) of six countries (excluding Singapore)

ประเทศ	ลำดับของ รายได้ต่อหัว	รายได้ต่อหัว (US \$)	ขนาดการ เปิดประเทศ	เสถียรภาพ การเมือง	การคอร์รัปชัน Control	กฎหมาย กฎระเบียบ	สิทธิและเสียง ตรวจสอบได้	ขนาด ประชากร(ล้าน)
	Income Rank	Per capita GDP	Openess	Political Stability	Corruption	Rule of Law	Voice Accountability	Population
OECD 10	1	65,302.15	0.7729	1.2202	2.1045	1.8663	1.4713	6.2483
OECD อื่นๆ	2	32,077.55	0.7316	0.6429	1.0685	1.0940	1.0927	28.0062
เอเชียตะวันออกเฉียง	3	26,369.03	1.2905	0.6488	0.5838	0.7310	0.4802	37.2895
เอเชียตะวันออกเฉียงใต้	4	5,420.22	1.0129	-0.3242	-0.6940	-0.5046	-1.0537	62.7865
ประเทศไทย	5	3,868.63	1.3599	-1.1877	-0.3844	-0.0305	-0.5575	67.3864
ประเทศจีน	6	3,263.47	0.5925	-0.3170	-0.4379	-0.3331	-1.7236	1,325.6400

ที่มา World Bank index and Author's calculation

3.2 อย่างไรก็ตาม จากการทดสอบโดยบรรจุให้สิงคโปร์เป็นประเทศอีกประเทศหนึ่งต่างหาก เช่นเดียวกับไทย (ประเทศศึกษาอ้างอิง) และประเทศจีน (เพราะเป็นประเทศใหญ่ ประชากรมาก) ผลปรากฏใน Table 4 ข้างล่าง ไม่ได้พบว่าเปลี่ยนแปลงมากไปจากเดิมข้างต้น จึงอาจกล่าวได้ว่า การมีธรรมชาติที่สามารถส่งเสริมให้ประสบกับความสำเร็จในการบริหารจัดการได้มากพอควร

Table 4 Average value of index (variable) of six countries

ประเทศ	ลำดับของ รายได้ต่อหัว	รายได้ต่อหัว (US \$)	ขนาดการ เปิดประเทศ	เสถียรภาพ การเมือง	การคอร์รัปชัน Control	กฎหมาย กฎระเบียบ	สิทธิและเสียง ตรวจสอบได้	ขนาด ประชากร(ล้าน)
	Income Rank	Per capita GDP	Openess	Political Stability	Corruption	Rule of Law	Voice Accountability	Population
OECD 10	1	65,302.15	0.7729	1.2202	2.1045	1.8663	1.4713	6.2483
SINGAPORE	2	37,597.29	3.6162	1.3288	2.3445	1.7286	-0.4066	4.8394
OECD อื่นๆ	3	32,077.55	0.7316	0.6429	1.0685	1.0940	1.0927	28.0062
เอเชียตะวันออกเฉียง	4	26,369.03	1.2905	0.6488	0.5838	0.7310	0.4802	37.2895
เอเชียตะวันออกเฉียงใต้	5	5,420.22	1.0129	-0.3242	-0.6940	-0.5046	-1.0537	62.7865
ประเทศไทย	6	3,868.63	1.3599	-1.1877	-0.3844	-0.0305	-0.5575	67.3864
ประเทศจีน	7	3,263.47	0.5925	-0.3170	-0.4379	-0.3331	-1.7236	1,325.6400

ที่มา World Bank index and Author's calculation

4. ข้อสังเกต

จากการวิเคราะห์ พบอย่างชัดเจนได้ว่า ตัวแปรที่เรียงลำดับจากสูงไปต่ำมีความสอดคล้องเช่นเดียวกับระดับรายได้ต่อหัว ได้แก่ การไม่มีคอร์รัปชัน และการมีเสถียรภาพทางการเมือง (จะส่งผลสนับสนุนต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการ) Table 2 และจากTable 4 ได้แสดงให้เห็นว่า ประเทศสิงคโปร์มีความแตกต่างและโดดเด่น ไม่เหมือนประเทศอื่นๆในกลุ่ม เพราะมีจำนวนประชากรน้อย มีระบบการเมืองที่ใกล้เคียงกับตะวันตก ในขณะที่มีรายได้ต่อหัวสูงเทียบเท่ากับประเทศที่ร่ำรวยที่สุดในกลุ่มOECD มีดัชนีการคอร์รัปชันที่ดีกว่าประเทศ OECD และมีระดับเปิดประเทศสูงมากในโลก

บทสรุป

การศึกษานี้พบว่า การมีธรรมาภิบาลที่ดี เป็นปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอกที่สำคัญปัจจัยหนึ่ง ที่สามารถส่งเสริมการพัฒนาประเทศและการบริหารจัดการองค์กรให้ประสบความสำเร็จในระดับที่สูง ในการศึกษาี้ กำหนดให้ความสำเร็จของการพัฒนาได้จากระดับรายได้ต่อหัวของแต่ละประเทศเป็นเครื่องชี้วัด ในทางตรงข้าม การศึกษานี้กลับพบว่าจำนวนประชากรเป็นปัจจัยสภาพแวดล้อมหนึ่งที่เป็นอุปสรรคต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการ เนื่องจากประเทศที่มีจำนวนประชากรมากก็จะบริหารจัดการยากขึ้นตามไปด้วย

สิ่งสำคัญอย่างหนึ่ง ที่พบในการศึกษานี้คือ การที่แต่ละประเทศในกลุ่มเดียวกันซึ่งมักจะมีลักษณะความเฉพาะตัวของตนเองในด้านต่างๆคล้ายคลึงกัน แต่ได้พบว่าประเทศต่างๆในกลุ่มเดียวกันนี้ก็กลับมีระดับความสำเร็จของการพัฒนาที่แตกต่างกันหากมีระดับธรรมาภิบาลที่สูงต่ำแตกต่างกัน

ดังนั้นจึงจะสรุปได้ชัดเจนว่า การมีสภาพแวดล้อมด้วยการมีธรรมาภิบาลที่ดี เป็นปัจจัยเสริมที่สำคัญต่อการบริหารจัดการที่มีประสิทธิผลทำให้เกิดผลสำเร็จในการพัฒนาได้ดี และจากการศึกษาในรายละเอียดก็ยิ่งพบอีกว่า ด้านการไม่มีคอร์รัปชันและการมีเสถียรภาพทางการเมือง เป็นปัจจัยหลักของการมีธรรมาภิบาลที่ดี ที่พบว่ามี ความสอดคล้องกับระดับความสำเร็จอย่างชัดเจนมากที่สุดอีกด้วย

เอกสารอ้างอิง

Tangsupvattana, A. 2010. "Globalization, Governance, Development and Socioeconomic Structure Change in Thailand", Paper presented at the Miracle Grand Convention Hotel, Bangkok, Organized by the Institute of East Asian Studies, Thammasat University, supported by the National Research Council of Thailand in cooperation with the National Research Foundation of Korea and the Korean Association for Public Administration, February, 10-11.

Kaufmann, D., Kraay, A., and M. Mastruzzi. 2009. "Aggregate and Individual Governance Indicators 1996–2008", **Policy Research Working Paper 4978**, Macroeconomic and Growth Team, The World Bank.

Kaufmann, D., Kraay, A., M. Mastruzzi. 2010. "The Worldwide Governance Indicators: Methodology and Analytical Issues", **Policy Research Working paper 5430**, Macroeconomic and Growth Team, The World Bank.

Khan, M.H. 2009. "Growth and Poverty Reduction", Department of Economic and Social Affairs, **Working Paper No. 15**, United Nation. <Available at www.un.org/esa/desa/papers>

United Nations Economic and Social Commission for Asia and the Pacific. 2002. "What is Good Governance", <Available at <http://www.unescap.org/pdd/prs/ProjectActivities/Ongoing/gg/governance.asp>>

United Nations Economic and Social Commission for Asia and the Pacific. 2004. "Human Settlements: What is Good Governance", <Available at <http://www.unescap.org/huset/gg/governance.htm>>

แหล่งข้อมูลอื่นๆ ได้แก่

www.imf.org

www.govindicators.org

www.worldbank.org

<http://comtrade.un.org/db/>